

Gäller för: Barn- och ungdomssjukvård, Avdelning 23 NÄL
Innehållsansvar: Linda Angel, (linla), Barnsjuksköterska
Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-03-13

Giltig till: 2028-03-13

Tonsillektomi/tonsillotomi – omvårdnadsrutin för barn och ungdomar

Målgrupp: Sjuksköterskor, barnsköterskor och undersköterskor på avdelning 23

Vid inskrivning dagen innan operation

Inskrivning dagen innan operation sker ibland, framför allt när patienten och dennes anhöriga behöver få informationen till sig via tolksamtal. Efter att information givits och andra förberedelser är gjorda går patienten i regel hem på permission för att sedan komma åter på operationsdagens morgon.

- Inskrivning i Melior och Elvis.
- Skriv ut ID-armband samt 4–6 patientetiketter från Elvis, sätt dessa på en operationsmapp.
- Bedömning av narkosläkare sker på operation. Tid för detta anges i pärmen ”Planerade inläggningar”.
- Informera om förloppet fram till utskrivning.
- Informera om dusch och hårtvätt enligt rutin.
- Informera om preoperativ fasta. För patienter upp till 16 år; se Område II:s PM ”Fasta inför planerad kirurgi, barn”. För patienter från 16 år; se Område II:s PM ”Fasta inför planerad kirurgi, vuxna”.
- Sätt pvk, emla 1–1,5 timma innan. Blodgruppering och andra eventuella ordinerade prover tas i samband med pvk-sättning.
- Pvk:n kan med fördel sitta kvar när patienten går hem på permission, detta efter noggrann information till patient och anhörig kring hantering av pvk. I de fall där osäkerhet kring familjens förståelse för detta finns, får infart i stället sättas på operationsdagens morgon. Då kan blodgruppering och andra eventuella prover i stället tas kapillärt.

Vid inskrivning på operationsdagen samt förberedelser operationsdagen

De patienter som skrivs in på operationsdagen skall anhörig ha ringt avdelningen kvällen innan operation, dels för att veta vilken tid de skall komma till avdelningen, dels för att få information kring preoperativ dusch på operationsdagens morgon, fasta, smycken etc.

Före operation

- Inskrivning i Melior och Elvis
- Skriv ut ID-armband samt 4–6 patientetiketter från Elvis, sätt dessa på en operationsmapp.
- Tempkontroll
- Sätt pvk. Patienten skall vara emlad hemifrån. Om blodgruppering samt eventuella andra ordinerade prover inte tagna tas de i samband med detta.
- Id-band sätts på.
- Märk patientsängen, med en namnetikett samt skicka med extra etiketter till operation. Se till att sänggrindar och hävert är monterade på sängen.
- Sätt upp håret i en fläta på barn och ungdomar med långt hår.
- Premedicinering ges enligt ordination- se anestesianteckning i Orbit.
- Har patienten sederats med Midazolam ska hon/han åtföljas av sjuksköterska till operation. Obs! Diklofenak ska ej ges som premedicinering på grund av blödningsrisk.
- Fyll i checklistan i Orbit.
- Bedömning av narkosläkare sker på operation i samband med ingreppet.

Efter operation

- Kontrollera givna infusioner och mediciner och fortsatta ordinationer i Orbit samt om patienten har kissat, blött eller kräkts.
- Använd vätskelista och notera vätskeintag samt första urinportionen efter operationen.
- Ta även in VAS-skalan och smärtskatta direkt vid ankomsten till avdelningen och sedan kontinuerligt.
- Patienten ska hållas under uppsyn under operationsdygnet pga. blödningsrisk och får därför inte lämna avdelningen.

- Observation av eventuellt färskt blod i kräkning, det är vanligt med gammalt blod. Observera att det finns en blödningsrisk även bakåt i svalget som inte syns. Kontakta önh-jouren vid blödning.
- Patienten får börja dricka/äta lämplig mat då han/hon är vaken och mår bra. Glass är gott till onda halsar. Tänk på att viss mat såsom hårt bröd, starka kryddor samt juice kan svida i halsen och göra extra ont att svälja.
- Ge regelbunden smärtlindring enligt ordination och/eller enligt PM Generella post-op ordinationer. Vid tonsillectomi kan patienten få ont i öronen pga smärtvandring.
- Ge antiemetika vid behov, se PM Generella post-op ordinationer.

Dagen efter operation

- Morgontemp och smärtstillande så tidigt som möjligt.
- Patienten får gå till lekterapi om allmäntillståndet så medger.
- Utskrivning sker på förmiddagen om patientens tillstånd så tillåter.
- Till de som behöver ordnas intyg för vård av barn samt recept på smärtstillande under rondan med önh-läkare.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Barn- och ungdomssjukvård, Avdelning 23 NÄL

Innehållsansvar: Linda Angel, (linla), Barnsjuksköterska

Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10035-986315719-252

Version: 3.0

Giltig från: 2026-03-13

Giltig till: 2028-03-13